

Concluziile Consiliului din 11 mai 2010 privind competențele în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții și inițiativa „Noi competențe pentru noi locuri de muncă”

(2010/C 135/03)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

REAMINTIND:

1. Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții ⁽¹⁾, care vizează să garanteze faptul că educația și formarea profesională inițiale le oferă tuturor tinerilor mijloace de a-și dezvolta competențele-cheie la un nivel care să îi pregătească pentru continuarea studiilor și pentru activitatea profesională și care să le permită adulților să își dezvolte și să își actualizeze competențele-cheie pe parcursul vieții.
2. Rezoluția Consiliului din 15 noiembrie 2007 privind noile competențe pentru noi locuri de muncă ⁽²⁾ și Concluziile Consiliului din 9 martie 2009 privind noi competențe pentru noi locuri de muncă – anticiparea și coordonarea necesităților de pe piața forței de muncă în raport cu necesitățile în materie de competențe ⁽³⁾, care se axează pe pregătirea persoanelor pentru noile locuri de muncă din cadrul societății cunoașterii și care au recunoscut faptul că cerințele în materie de competențe, aptitudini și calificări vor crește în mod semnificativ în cadrul tuturor tipurilor și la toate nivelurile de funcții, precum și faptul că există o cerere tot mai mare de competențe-cheie transversale din partea angajatorilor.
3. Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții ⁽⁴⁾, care încurajează trecerea de la accentul tradițional pe „inputul învățării” – de exemplu durata unei experiențe de învățare sau tipul de instituție – către o abordare bazată pe „rezultatele învățării” – și anume ceea ce persoana care studiază știe, înțelege și poate să facă.
4. Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului din 22 mai 2008, privind promovarea creativității și a inovării prin educație și formare ⁽⁵⁾, în care s-a subliniat importanța cadrului de competențe-cheie pentru favorizarea creativității și a inovării și care au dus la *Manifestul pentru creativitate și inovare în Europa*, prezentat de ambasadorii Anului European al Creativității și Inovării 2009.
5. Concluziile Consiliului din 22 mai 2008 privind învățarea în rândul adulților ⁽⁶⁾, în care s-a evidențiat importanța învățării în rândul adulților drept componentă-cheie a învățării pe tot parcursul vieții.
6. Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului din 21 noiembrie 2008 privind pregătirea tinerilor pentru secolul XXI ⁽⁷⁾, în care s-a subliniat faptul că o abordare coerentă a chestiunii dezvoltării competențelor, bazată pe cadrul european de referință al competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, presupune necesitatea unor eforturi mai susținute în vederea îmbunătățirii competențelor de citire și a altor competențe de bază.
7. Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului din 21 noiembrie 2008, privind viitoarele priorități ale cooperării europene consolidate în domeniul educației și al formării profesionale (VET) ⁽⁸⁾, în care s-a subliniat faptul că îmbunătățirea creativității și a inovării prezintă o deosebită importanță pentru VET și că, pentru a realiza această îmbunătățire, dobândirea de competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții ar trebui promovată în mod activ. Concluziile au vizat, de asemenea, îmbunătățirea legăturilor dintre VET și piața muncii prin axarea pe locurile de muncă și pe competențe.
8. Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului din 12 mai 2009 privind consolidarea parteneriatelor dintre instituțiile de învățământ și formare profesională și partenerii sociali, în special angajatorii, în contextul învățării de-a lungul vieții ⁽⁹⁾, în care se recomandă acordarea unei atenții suficiente dobândirii de competențe-cheie transversale utile în viața profesională, în cadrul instituțiilor de învățământ și formare profesională, la toate nivelurile.
9. Concluziile Consiliului din 26 noiembrie 2009 privind dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și a directorilor unităților de învățământ ⁽¹⁰⁾, în care a fost recunoscut faptul că exigențele la care este supusă profesia de cadru didactic impun necesitatea unor noi abordări și asumarea de către profesori a unor responsabilități mai mari în ceea ce privește actualizarea și dezvoltarea propriilor cunoștințe și aptitudini.
10. Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului din 26 noiembrie 2009 privind dezvoltarea rolului educației în cadrul unui triunghi al cunoașterii complet funcțional ⁽¹¹⁾, în care instituțiile de învățământ și formare profesională sunt încurajate să se asigure că programa școlară, precum și metodele de predare și de examinare de la toate nivelurile de învățământ, încorporează și încurajează creativitatea, inovarea și spiritul antreprenorial.

⁽¹⁾ JO L 394, 30.12.2006, p. 10.

⁽²⁾ JO C 290, 4.12.2007, p. 1.

⁽³⁾ Doc. 6479/09.

⁽⁴⁾ JO C 111, 6.5.2008, p. 1.

⁽⁵⁾ JO C 141, 7.6.2008, p. 17.

⁽⁶⁾ JO C 140, 6.6.2008, p. 10.

⁽⁷⁾ JO C 319, 13.12.2008, p. 20.

⁽⁸⁾ JO C 18, 24.1.2009, p. 6.

⁽⁹⁾ Doc. 9876/09.

⁽¹⁰⁾ JO C 302, 12.12.2009, p. 6.

⁽¹¹⁾ JO C 302, 12.12.2009, p. 3.

ȘI REAMINTIND ÎN SPECIAL:

Concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale („ET 2020”) ⁽¹⁾, care prevăd mijloacele de abordare a provocărilor pe care le presupune aplicarea deplină a competențelor-cheie și de îmbunătățire a deschiderii și a relevanței educației și formării, inclusiv prin definirea domeniilor de activitate prioritare în cadrul ciclului de activitate 2009-2011, posibila elaborare a unui criteriu de referință privind capacitatea de integrare și adaptarea cadrului coerent de indicatori, acordând o atenție specială domeniilor creativității, inovării și spiritului antreprenorial.

CONȘTIENT DE URMĂTOARELE PROVOCĂRI:

1. Criza economică actuală, alături de ritmul rapid de schimbări sociale, tehnologice și demografice, subliniază importanța crucială a asigurării că – printr-o educație și formare profesională pe tot parcursul vieții de cea mai bună calitate, precum și printr-o mobilitate sporită – toate persoanele, și în special tinerii, dobândesc un set solid de competențe.
2. Dobândirea și dezvoltarea ulterioară a competențelor sunt cruciale pentru îmbunătățirea perspectivelor de angajare și contribuie la împlinirea personală, incluziunea socială și cetățenia activă, deoarece constituie dovezi ale capacității persoanelor de a acționa în mod organizat la nivel individual, în contexte complexe, schimbătoare și imprevizibile. Astfel cum se menționează în Recomandarea privind competențele-cheie, o persoană competentă este capabilă să combine cunoștințele, aptitudinile și atitudinile și să aplice și să utilizeze cele învățate anterior (indiferent de faptul că acestea au fost dobândite într-un mod formal, non-formal sau informal) în situații noi.
3. Raportul comun al Consiliului și al Comisiei din 2010 privind progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a programului de lucru „Educație și formare profesională 2010” recunoaște că:

— multe țări realizează reforme ale programei școlare bazate în mod explicit pe cadrul competențelor-cheie, în special în domeniul școlar, însă este necesar să se elaboreze și să se pună în aplicare la o scară mai largă abordări inovatoare privind predarea și învățarea, pentru a se asigura accesul fiecărui cetățean la oportunități de înaltă calitate pentru învățarea pe tot parcursul vieții;

— trebuie să se dezvolte, în special, competențele necesare în vederea continuării studiilor și inserției pe piața muncii, care sunt, adesea, corelate. Aceasta presupune dezvoltarea suplimentară a abordării bazate pe competențe-cheie dincolo de sectorul școlar, în învățământul pentru adulți și în educația și formarea profesională (VET) corelată cu procesul de la Copenhaga, precum și asigurarea unor rezultate ale învățământului superior care să fie mai relevante pentru cerințele pieței muncii. Aceasta presupune, de asemenea, elaborarea unor modalități de evaluare și de înregistrare a competențelor-cheie transversale – care se definesc drept incluzând „a învăța să înveți”, competențele sociale și civice, spiritul de

inițiativă, spiritul antreprenorial și conștiința și expresia culturală ⁽²⁾ – care sunt relevante pentru accesul la piața forței de muncă și la continuarea învățării;

- trebuie elaborat un „limbaj comun” care să creeze legătura între domeniul educației/formării profesionale și cel al muncii pentru a facilita înțelegerea de către cetățeni și angajatori a modului în care competențele și rezultatele învățării sunt relevante pentru sarcini și profesii. Aceasta ar facilita și mai mult mobilitatea profesională și geografică a cetățenilor;
- pentru a îmbunătăți competențele cetățenilor și, astfel, pentru a-i pregăti mai bine pentru viitor, sistemele de educație și formare profesională trebuie să se deschidă și mai mult și să devină mai relevante pentru lumea exterioară.

SUBLINIIND FAPTUL CĂ:

- Provocările menționate anterior solicită luarea unor măsuri atât la nivel european, cât și la nivel național, făcând parte din domeniile de activitate prioritare planificate în mod specific în primul ciclu de activitate 2009-2011 al ET 2020. Abordarea bazată pe competențe-cheie trebuie pusă pe deplin în aplicare în sectorul școlar, în special pentru a sprijini dobândirea de competențe-cheie și de rezultate de calitate în domeniul învățării de către persoanele care se confruntă cu riscul unor rezultate nesatisfăcătoare la învățatură și al excluderii sociale. Metodele de predare și de evaluare trebuie să evolueze, iar dezvoltarea profesională inițială și cea continuă a tuturor cadrelor didactice, a formatorilor și a directorilor de unități de învățământ trebuie sprijinite, în conformitate cu abordarea bazată pe competențe.
- Cu toate acestea, în prezent este necesar, de asemenea, să se clarifice și să se ia în considerare dezvoltarea legăturii dintre diversele inițiative europene existente care vizează consolidarea competențelor cetățenilor și punerea unui mai mare accent pe rezultatele procesului de învățare, precum și asigurarea unei abordări consecvente în acest domeniu. Aceasta ar trebui să se bazeze pe progresele realizate în punerea în aplicare atât a Recomandării privind competențele-cheie, cât și a Cadrelor europene al calificărilor (CEC) și ar trebui să le coreleze pe acestea cu dobândirea de competențe și cu rezultatele învățării în toate mediile relevante și la toate nivelurile. Ar trebui să vizeze în continuare îmbunătățirea și consolidarea sistematică a dobândirii de competențe în cadrul educației și formării, precum și la locul de muncă.

PRIN URMARE, SUBLINIAZĂ IMPORTANȚA ACȚIONĂRII ÎN URMĂTOARELE DOMENII:

- Sunt necesare eforturi pentru a arăta în ce mod competențele-cheie sunt relevante la toate nivelurile educației și formării și în toate etapele și situațiile vieții. Pe lângă sprijinirea aplicării competențelor-cheie în domeniile identificate în recomandarea din 2006, ar trebui să se acorde, de asemenea, atenție utilizării optime a recomandării în vederea sprijinirii învățării pe tot parcursul vieții după încheierea ciclului obligatoriu de învățământ.

⁽¹⁾ JO C 119, 28.5.2009, p. 2.

⁽²⁾ JO L 394, 30.12.2006, p. 10 și JO C 119, 28.5.2009, p. 4.

- Ar trebui să se depună mai multe eforturi pentru sprijinirea dobândirii, actualizării și dezvoltării ulterioare a întregii game de competențe-cheie în domeniile educației și formării profesionale, precum și al învățământului pentru adulți.
 - Pentru a înzestra studenții cu competențele necesare pe piața muncii, precum și pentru continuarea învățării și pentru activitățile de cercetare, ar trebui să se acorde prioritate actualizării, dobândirii și continuării dezvoltării competențelor-cheie în învățământul superior. Este important, în special, ca instituțiile de învățământ superior să le ofere studenților posibilitatea de a își dezvolta atât aptitudinea de a comunica în limbi străine, în funcție de caz, cât și un set solid de competențe-cheie transversale, dat fiind că acestea sunt esențiale pentru a dobândi alte aptitudini, pentru a se adapta la medii de muncă diferite și pentru a deveni cetățeni activi.
 - Elaborarea programelor școlare, predarea, evaluarea și mediile de învățare ar trebui să se bazeze în mod sistematic pe rezultatele învățării, și anume pe cunoștințele, aptitudinile și competențele care trebuie dobândite de cei care învață. Un accent deosebit ar trebui pus pe acele competențe-cheie transversale care necesită metode transdisciplinare și inovatoare. De asemenea, pentru a face trecerea la o abordare bazată pe competențe, ar trebui să se depună eforturi pentru a se asigura de faptul că profesorii, formatorii și directorii de unități de învățământ sunt înzestrați pentru a-și asuma noile roluri implicite ale unei astfel de abordări. Acest proces poate fi sprijinit prin parteneriate consolidate între instituțiile de învățământ și formare profesională și restul lumii, în special piața forței de muncă.
 - Ar trebui să se depună mai multe eforturi pentru a evalua, a înregistra și a demonstra în mod adecvat competențele dezvoltate de cetățeni în mediile de învățare formală, non-formală și informală pe parcursul vieții în scopul angajării și al accesului la continuarea studiilor, precum și al participării active la societate. Modalitățile flexibile de educație și formare profesională pot să îmbunătățească oportunitățile de angajare ale cetățenilor, precum și să faciliteze identificarea competențelor în evoluție ale acestora și a viitoarelor cerințe de învățare. Eficiența instrumentelor de identificare și înregistrare a competențelor ar putea fi sporită dacă toate părțile interesate, atât din domeniul educației și formării profesionale, cât și de pe piața forței de muncă, ar putea adopta o terminologie și o abordare standardizate în ceea ce privește clasificarea.
- INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA:
- Să sprijine schimbul de bune practici și inițiative naționale legate de domeniile menționate anterior. În conformitate cu domeniile de activitate planificate pentru primul ciclu de activitate 2009-2011 al ET 2020 și prin utilizarea optimă a expertizei și a sprijinului continuu din partea Cedefop,
 - Să sprijine dezvoltarea profesională inițială și continuă a tuturor cadrelor didactice, a formatorilor și a directorilor de unități de învățământ în educația generală, precum și în educația și formarea profesională, inclusiv în scopul înzestrării acestora în vederea asumării noilor roluri implicite ale unei abordări bazate pe competențe.
 - Să inițieze lucrări pentru a clarifica modalitățile prin care competențele-cheie pot fi dezvoltate și adaptate în mod continuu pentru a răspunde provocărilor cu care se confruntă persoanele pe parcursul studiilor și al vieții profesionale, prin analiza și dezvoltarea, *inter alia*, a evaluării competențelor-cheie la diferitele niveluri ale educației și formării profesionale. În special, ar trebui să se analizeze oportunitatea stabilirii unei legături între nivelurile de referință bazate pe rezultatele învățării, promovate prin punerea în aplicare de către statele membre a CEC și a cadrului de competențe-cheie.
 - Să lucreze în colaborare cu partenerii sociali, cu serviciile publice de ocupare a forței de muncă și cu alți factori interesați la elaborarea unui limbaj comun – sau a unei terminologii standardizate – care să cuprindă aptitudinile, competențele și profesiile europene (ESCO). Acest limbaj comun ar trebui să aibă ca obiectiv îmbunătățirea articulării dintre competențele dobândite în procesul de învățare și nevoile de profesii de pe piața forței de muncă și, prin intermediul acesteia, crearea unei legături între piața educației/formării profesionale și cea a forței de muncă. Acesta ar putea atât să sprijine, cât și să se bazeze pe punerea în aplicare a CEC prin facilitarea descrierii, a împărțirii pe categorii și a clasificării activităților de educație și formare profesională, a rezultatelor și experiențelor individuale, precum și a oportunităților de angajare aferente. Obiectivul global ar consta în facilitarea înțelegerii de către cetățeni, de către serviciile publice de ocupare a forței de muncă, de către consilierii în carieră, cei care oferă orientare, precum și de către angajatori a relevanței rezultatelor învățării pentru sarcini și profesii și în utilizarea limbajului comun pentru ca cerințele în materie de aptitudini să corespundă mai bine pieței muncii.
 - Să dezvolte în continuare și să promoveze recunoașterea învățării non-formale și informale, în colaborare cu toți factorii relevanți interesați, pentru a permite cetățenilor să se implice mai mult în procesul de învățare și pe piața muncii.

- Să dezvolte cadrul Europass în conformitate cu punerea în aplicare a CEC pentru a înregistra și a sublinia în mod mai eficient cunoștințele, aptitudinile și competențele dobândite de cetățeni pe parcursul vieții în medii de învățare variate, inclusiv prin luarea în considerare a elaborării unui „pașaport al aptitudinilor personale” pe baza elementelor existente ale Europass.
- Să continue lucrările în vederea identificării noilor cunoștințe, aptitudini și competențe necesare în scopul activității profesionale și al învățării, luând în considerare în același timp importanța sistemelor de orientare în carieră, pentru a sprijini cetățenii în eforturile lor de a găsi și de a

crea locuri de muncă noi și mai bune și pentru a măsura și a analiza potențialele decalaje în materie de competențe.

INVITĂ COMISIA:

Să raporteze Consiliului, până la sfârșitul anului 2011, asupra modului în care ar putea fi continuat programul stabilit în aceste concluzii și să colaboreze cu statele membre și cu factorii interesați în implementarea acestuia, în conformitate cu prioritățile stabilite în Concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale, precum și în contextul Strategiei *Europa 2020*.